

sjællandske Bønder sidde i det, egentlig ikke overfor deres Jorddrøtter, men overfor to af Hans Excellence Indenrigsministerens Amtmænd. Naar jeg nu til Oplysning om de store Byrder, der hvile paa dette Gods, tager den By, hvor baade de største og de fleste Gaarde findes, er det en By ved Navn Drøsløv-Understov. Der findes 11 store Fæstegaarde — et Par af dem ere maaste bortforpagtede, men jeg tager det nu som Fæste — 11 store Gaarde, som alle have 8 à 11 Tønder Hartkorn, der høre under Ringsted Kloster. Naar man nu vil sammenligne, hvorledes Byrperne paa Bøndergods er stegt, vil jeg til Exempel tage en Gaard i Drøsløv-Understov, den blev bortfæstet 1837 — den har godt 10 Tønder Hartkorn — og Indfæstningen var da 400 Kr., og Landgilden var 14 Tønder Byg og 45 Rd. eller 90 Kr. i Hoveripenge. Det var altsaa i 1837. Naar jeg nu tager en anden Gaard ligeledes med godt 10 Tønder Hartkorn, der blev bortfæstet 1882, saa var Indfæstningen da 10,000 Kr. I 1837 var den 400 Kr., i 1882 er den 10,000 Kr. I 1837 var Landgilden 14 Tønder Byg og 90 Kr. i Hoveripenge — ja, der var ogsaa en Tønde Havre, lad det saa være 20 Tønder Byg — men i 1882 blev Landgilden sat til 70 Tønder Byg i de første 8 Aar og derefter til 78 Tønder Byg aarlig. Altsaa, fra 1837 til 1882 ere Afgifterne stegne omtrent fem Gange. Naar jeg tager Indfæstningerne af disse Gaarde i Aarene 1847—1857, har en saadan Gaard paa 10 Tønder Hartkorn omtrent betalt 2,000 Kr. i Indfæstning, og Landgilden har i det Hele taget været 40 Tønder Byg. Det var nu i Tiden fra 1847—1857, men nu nævne jeg jo for Thinget et Exempel paa, at Indfæstningen ikke længere er 2,000 Kr., men 10,000 Kr., og at Landgilde ikke længere er 40 Tønder Byg, men 70 à 78 Tønder. Altsaa er Indfæstningen siden 1857 fordoblet fem Gange og Landgilden er fordoblet een Gang omtrent. Det vil især vise sig ved at tage den samme Gaard og se, hvorfor den er bortfæstet i 1857 og 1879, da der kom en ny Fæster. En Gaard paa 9 Tønder Hartkorn blev 1857 bortfæstet for en Indfæstning af 2,000 Kr. og 36 Tønder Byg i Landgilde. Den samme Gaard er i 1879 — 22 Aar efter — bortfæstet mod en Indfæstning af 9,000 Kr. — altsaa,

Indfæstningen stiger godt til det Firdobbelte i Løbet af 22 Aar — og med 92 Tønder Byg i Landgilde; i denne Henseende er altsaa Afgiften tripleret, tagen tre Gange, i 22 Aar. Tager jeg en anden Gaard, som blev bortfæstet 1853 og atter er bortfæstet 1882, altsaa ifjor — det er den samme Gaard, som blev bortfæstet de to Gange — er Indfæstningen stegen fra 2,000 Kr. til 10,000 Kr., og Landgilden fra 40 Tønder Byg til 78 Tønder Byg. Jeg tror, at dette er allerede meget betegnende for den Stilling, hvori Fæsterne befinde sig, men jeg vil ikke undlade at supplere disse Bemærkninger med Noter fra de øvrige Byer, som høre under Jordekommisjet. Jeg vil her indsthyde, at disse Meddelelser, som jeg giver her, ere uddragne af de tilværende Fæstebreve, og jeg indestaa for deres Paalidelighed, ialtsald med enkelte mulige Smaaforandringer, idet jeg nemlig ikke har angivet Hartkornet i Fjerdingkar og Skjæpper, men i Tønder. Jeg tager nu de Byer, der ligge nærmest ved Drøsløv-Understov, det er Sigersted Sogn, hvor Jordekommisjet har Bøndergaarde baade i Byerne Sigersted og Skjelrød. Der var der en Gaard paa 7 Td. Hartkorn, som i 1842 blev bortfæstet for 600 Kr. i Indfæstning, 11 Td. Byg og 1 Td. Havre i Landgilde og 84 Kr. i Hoveripenge; i 1874 blev en anden Gaard af samme Hartkorn bortfæstet for en Indfæstning af 5,000 Kr. og en Landgilde af 48 Td. Byg. Det vil altsaa sige, at i ca. 40 Aar er Indfæstningen stegen fra 600 Kr. til 5,000, og Landgilden, Hoveripengene medregnede, fra 16—17 Td. Byg til 48 Td. Men der er endnu høiere Indfæstninger efter den Tid; det sidste Exempel var jo fra 1874. Gaa vi til 1878, saa er der en Gaard her paa 6 Td. Hartkorn, altsaa endnu mindre; den er bortfæstet mod en Indfæstning af 5,750 Kr. og en Landgilde af 50 Td. Byg; det er altsaa i 4 Aar gaaet meget betydeligt op i Skjelrød og Sigersted. Naar jeg nu tager et Exempel fra Byen Hægelbjerg, som ligger i Ringsted Landfogd, saa er der en Gaard paa godt 6 Td. Hartkorn, som i 1858 blev bortfæstet for en Indfæstning af 2,000 Kr. og 26 Td. Byg Landgilde, og i 1873 blev en anden Gaard, der ikke var fuldt saa stor, bortfæstet for en Indfæstning af 5,000 Kr. og en Landgilde af 51 Td. Byg. Det er altsaa Mere end det Dobbelte i Indfæstning og næsten det Dobbelte i Landgilde.